

praktijkvraag

Februari 2012

Vraag:

Onze gemeente wil uit dierenwelzijnsoverwegingen een vergunningaanvraag voor een circus met dieren weigeren. Verzetten de Europese (vrij verkeers-)regels dan wel de Nederlandse regels zich hiertegen? Of is er in dit geval sprake van discriminerend handelen?

Antwoord:

Hoewel er geen sprake is van discriminerend handelen, verzetten de Europese én nationale regels zich wel tegen het weigeren van een vergunning aan een circus met dieren. Slechts wanneer er evident sprake is van dierenmishandeling of niet respectvol omgaan met dieren kan een dergelijke vergunning worden geweigerd.

Europese regels

Het organiseren van circussen is een dienstenactiviteit (organiseren van een evenement). Daardoor is in dit geval de Dienstenrichtlijn van toepassing. Vanuit de Dienstenrichtlijn geredeneerd is er in dit geval geen sprake van (indirecte) discriminatie. Het weigeren van de vergunning levert namelijk geen direct of indirect onderscheid naar nationaliteit op.

De maatregel levert echter wél een beperking van het vrije dienstenverkeer op. Want een dienstverlener die een circus met dieren heeft kan, nu niet in de gemeente aan de slag.

De Dienstenrichtlijn biedt in artikel 16 een rechtvaardigingsgrond voor niet discriminerende belemmeringen van het tijdelijke dienstenverkeer. Een dergelijke belemmering is te rechtvaardigen wanneer deze noodzakelijk wordt geacht om redenen van openbare orde, openbare veiligheid, de volksgezondheid of de bescherming van het milieu. Daarnaast moet de maatregel geschikt zijn om het nagestreefde doel (in dit geval dierenwelzijn) te bereiken. Ook mag deze niet verder gaan dan nodig is om dat doel te bereiken.

In dit geval zouden bescherming van de openbare orde en openbare veiligheid gebruikt kunnen worden ter rechtvaardiging. Op basis van het Europees recht moeten de begrippen openbare orde en openbare veiligheid echter zeer strikt geïnterpreteerd worden. Het is daarom niet waarschijnlijk dat de Europese rechter dierenwelzijn onder deze begrippen zou scharen.

Echter, mogelijk zou gewezen kunnen worden op het verhoogde veiligheidsrisico dat circusedieren met zich meebrengen. Denk hierbij aan het ontsnappen van de dieren. Of het weigeren van de vergunning dan een evenredige maatregel is die niet verder gaat dan nodig om het doel te bereiken, lijkt ons niet waarschijnlijk. Ook op andere manieren kunnen maatregelen getroffen worden om de veiligheid te garanderen.

Waarschijnlijk slaagt een beroep op de Europese regels dus niet. Voor zover wij hebben kunnen nagaan zijn er geen Europese uitspraken met betrekking tot het weigeren van een vergunning voor een circus op grond van dierenwelzijn. Hieronder schetsen we daarom het nationale kader van regelgeving en jurisprudentie.

Nederlandse regels

Gemeenten zijn bij de besluitvorming over het toelaten van evenementen (circussen) gebonden aan een juridisch kader. Dat wordt naast de Europese regels gevormd door de evenementenregeling in de eigen gemeentelijke APV en de voorschriften in de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD).

De GWWD stelt strikte beperkingen aan de mogelijkheden om dieren te gebruiken bij evenementen en wedstrijden. Artikel 2.2.2 van de model-APV bepaalt dat het verboden is zonder vergunning van de

Reacties en disclaimer:

Van de informatie in dit document mag onbeperkt gebruik worden gemaakt, mits de bron wordt vermeld. Opmerkingen over de inhoud en suggesties voor aanvullingen zijn van harte welkom op info@europadecentraal.nl. Aan dit document is de grootst mogelijke zorg besteed, maar Europa decentraal kan niet instaan voor de juistheid van de informatie en aanvaardt geen aansprakelijkheid voor mogelijke vervolgschade door het gebruik ervan.

praktijkvraag

burgemeester een evenement te organiseren. De vergunning kan worden geweigerd in het belang van:

- 1) de openbare orde,
- 2) het voorkomen of beperken van overlast,
- 3) de verkeersveiligheid of de veiligheid van personen of goederen, en
- 4) de zedelijkheid of gezondheid.

Een weigering van een (evenementen)vergunning voor een circus op de grond dierenwelzijn (een extra toegevoegde weigeringsgrond) blijft bij de Nederlandse rechter niet overeind. De Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State heeft in haar uitspraak over de zaak waarbij de burgemeester van een gemeente een vergunning voor een circus had geweigerd door een beroep te doen op dierenwelzijn, uitgemaakt dat dierenwelzijn uitputtend is geregeld in de Gezondheids- en Welzijnswet voor Dieren (GWDD). De burgemeester heeft niet de bevoegdheid om daarbij aanvullende regels te stellen. ([LJN: BJ6075](#), Raad van State, 200808846/1/H3).

Dierenwelzijn is dus geen aparte weigeringsgrond. Toch kan uit diverse rechterlijke uitspraken worden afgeleid dat gemeenten de mogelijkheid hebben om evenementen met dieren (mede) te beoordelen op dierenwelzijnsaspecten.

Gemeenten kunnen in de volgende twee situaties een vergunning voor het organiseren van evenementen met dieren weigeren:

1. Als er sprake is van dierenmishandeling (in dat geval kan een beroep worden gedaan op het openbare-ordemotief).
2. Als de dieren op een weinig respectvolle wijze worden behandeld (in die situatie vormt het zedelijkheidsmotief de weigeringsgrond).

Alleen wanneer er evident sprake is van mishandeling of van een niet respectvol omgaan met dieren zou (naast het inlichten van de inspectie) de openbare orde of de openbare zedelijkheid een rol kunnen spelen. De Nederlandse rechter accepteert in het algemeen de openbare zedelijkheid als grondslag voor het verbieden van gansslaan, palingtrekken, zwijntje-tik e.d.

Concluderend kunnen we stellen dat het verbieden van een circus, waarbij geen duidelijke aanwijzingen bestaan dat de dieren mishandeld worden of dat op een respectloze wijze met de dieren wordt omgegaan, niet snel mogelijk zal zijn.

Meer informatie:

Website VNG, [veelgestelde vragen dieren](#).

Website Europa decentraal, [dossier Dienstenrichtlijn](#).

Website Europa decentraal, [dossier vrij verkeer](#).

Reacties en disclaimer:

Van de informatie in dit document mag onbeperkt gebruik worden gemaakt, mits de bron wordt vermeld. Opmerkingen over de inhoud en suggesties voor aanvullingen zijn van harte welkom op info@europadecentraal.nl.

Aan dit document is de grootst mogelijke zorg besteed, maar Europa decentraal kan niet instaan voor de juistheid van de informatie en aanvaardt geen aansprakelijkheid voor mogelijke vervolgschade door het gebruik ervan.